

Aftalen om fremtidens erhvervsfremmesystem: kommunal succes eller fiasko?

Kære kommunalpolitiker,

Den 24. maj indgik Regeringen og Dansk Folkeparti en politisk aftale om udformningen af fremtidens erhvervsfremmesystem. Blandt de nye tiltag er 7 tværkommunale Erhvervshuse og en omfattende IT-plattform.

Aftalen følges snart op af en vigtig rammeaftale mellem Regeringen og KL, hvor opgavefordelingen mellem de kommunale erhvervskontorer og de nye tværkommunale Erhvervshuse lægges fast.

Der er således meget på spil i disse dage. **Årligt modtager ca. 20.000 danske virksomheder lokal erhvervsservice hos kommunerne, og det er denne service, der nu låses fast i mange år frem.**

De igangværende forhandlinger mellem Regeringen og KL om en økonomisk aftale for 2019 forventes også at have indflydelse på fremtidens lokale erhvervsservice. I en nylig fælles forståelse mellem Regeringen og KL, er der således lagt op til en 100 mio. kr. besparelse på erhvervsområdet generelt – og en reduktion i ressourcerne til bl.a. de lokale erhvervskontorer på 180 mio. kr. - med mindre dette nuanceres i forhandlingsresultatet.

Grib den historiske chance for medindflydelse

Den 31. maj samledes foreningen af lokale erhvervsservice leverandører – Dansk Erhvervsfremme - for at debattere den aktuelle reform af erhvervsfremmesystemet. De 63 medlemsorganisationer (erhvervsråd, erhvervsafdelinger mv.) sendte et klart samlet budskab til landets kommunalpolitikere:

Hold fokus på udformningen af fremtidens lokale erhvervsfremmesystem. Hvis ikke kommunerne markerer sig tydeligt på området, vil Erhvervsministeriets embedsmænd træde ind og diktere kommunernes operative råderum på erhvervsområdet, hen over hovederne på dem.

Passivitet = tabt indflydelse

Når forventningen er, at det statslige niveau vil være meget tydeligt i sin påvirkning af den lokale erhvervsservice, skyldes det, at Regeringens Forenklingsudvalg og Erhvervsministeren/Ministeriet har udtrykt en klar præference for de specialiserede tværkommunale Erhvervshuse og IT-plattformen. Man har til gengæld - mildt sagt - underkendt den omfattende indsats, der ydes i lokale erhvervsråd, kommunale erhvervsafdelinger, mv.

Det er derfor vigtigt, at de lokale kommunale stemmer bliver hørt. Jo hurtigere - og jo tydeligere - desto bedre.

Det lokale erhvervsfremmesystem mister sin gennemslagskraft, hvis det ikke får lov at gå på to ben: Digitaliseringen og den specialiserede tværkommunale erhvervsservice *skal* komplementeres af de lokale

erhvervskontorerers *indsigtsfulde og ressourcestærke lokale indsats* funderet i deres omfattende virksomhedskontakt. Disse to elementer er hinandens forudsætninger, hvis kommunerne skal servicere virksomhederne med succes. Denne pointe er ikke slået igennem i Erhvervsministeriet, så det er bydende nødvendigt, at kommunalbestyrelserne spiller den lokale vinkel ind i forhandlingen mellem KL og Regeringen.

Reformen skal styrke det decentrale niveau – ikke bare i ord – men også i handling. De 20.000 årligt servicede virksomheder har krav på et *lokalt* erhvervsfremmesystem præget af detaljeret indsigt i deres udfordringer og en efterspørgselsorienteret lydhør service med forståelse for lokale rammevilkår. Dette kan kun realiseres ved bidrag fra en lokalt forankret erhvervsservice, hvor aktører med udgangspunkt i *den enkelte kommune* kan opretholde et stort lokalt netværk og spille indsigter fra individuel sparring med virksomhederne videre ind i andre dele af den kommunale væksthæmme – fx på beskæftigelsesområdet, i uddannelsesinstitutioner, mv.

Det er ligeledes på lokalt niveau, at synergierne ved de stærke samarbejder med private rådgivere skabes og vedligeholdes. Det private rådgiversegment er en integreret del af udviklingen og udmøntningen af lokal erhvervsservice.

7 handlinger til sikring af en konstruktiv lokal forankring af erhvervsfremmesystemet

Tiden er knap, hvis virksomhederne skal sikres et velfungerende lokalt erhvervsfremmesystem, der *både* tilbyder specialiseret vejledning og en værdifuld detaljeret indsigt i virksomhedernes udfordringer, ambitioner og behov.

Om få dage kan Regeringens krav i den økonomiske aftale med KL sætte begrænsninger på mulighederne for at sikre en nuanceret udformning af det lokale erhvervsfremmesystem. Hurtig handling er derfor altafgørende.

Dansk Erhvervsfremme opfordrer lokalpolitiske beslutningstagere til at italesætte og fremme følgende handlinger:

1: Lad praktikerne bidrage til en god arbejdsdeling internt i det lokale erhvervsfremmesystem

Alt for mange reformer er igennem tiden kuldsejlet, fordi man ikke prioriterede at inddrage de indsigter og mange praktiske erfaringer, som det udførende led sad inde med. Dermed er de resulterende systemer, alt for ofte, blevet svære at udmønte de ønskede mål igennem.

Eksempelvis blev arbejdsdelingen mellem det kommunale og tværkommunale niveau aldrig fuldt helt til dørs, da man etablerede Væksthusene. Resultatet har været en lang række uhensigtsmæssige overlap og uoverensstemmelser mellem aktørerne. Nu har vi endelig chancen for at få sat "hegnspælene" rigtigt mellem aktørerne. Lad os udnytte denne mulighed.

Dansk Erhvervsfremme opfordrer til, at Regeringen og KL nedsætter et **hurtigt arbejdende udvalg** af system-stakeholders/-leverandører, med det formål at omsætte ønskerne om forenkling, eliminering af funktionelle overlap og sikring af høj kvalitet til en *konkret arbejdsdeling* med udgangspunkt i, hvad der er bedst for virksomhederne. Vi anbefaler en etablering af et udvalg bestående af:

2 væksthushuset-direktører, 2 medlemmer af Dansk Erhvervsfremme, 2 personer fra KL, 2 kommunaldirektører, og 2 personer fra Erhvervsministeriet

2: En fælles incitament-struktur for aktørerne i det lokale erhvervsfremmesystem

For at sikre det mest effektive samspil mellem de lokale erhvervskontorer og de tværkommunale Erhvervshuse, bør disse – udover det fælles ejerskab – også være bundet sammen af fælles planer og fælles mål. Begge aktørgrupper bør have ”hånden på kogepladen” i form af incitamenter, der præmierer effektivt samarbejde og sanktionerer uhensigtsmæssige funktionelle overlap eller manglende videndeling. Ud over samarbejdet bør incitament-strukturen holde aktørerne på sporet i relation til at **levere på deres respektive styrkepositioner**: specialiseret vejledning (tværkommunale Erhvervshuse) og indsigtsfulde relationer til den størst mulige kreds af lokale virksomheder (de lokale erhvervskontorer).

3: Anerkendelse af erhvervsservice-opgavens størrelse

Hvis man anerkender, at kommunens erhvervsservice-tilbud skal være tilgængelige for alle skattebetalende virksomheder med adresse i kommunen, så må man samtidig erkende, at Erhvervshusene, fra deres tværkommunale udgangspunkt, ikke er i stand til at opretholde en tilstrækkeligt stærk indsigt i de individuelle lokale virksomheders udfordringer, ambitioner og behov. De vil således ikke kunne levere en *tilpasset erhvervsservice* til virksomhederne, og vil desuden ikke have kapacitet til at servicere samme *antal virksomheder*, som modtager service i dag på lokalt niveau. **Man behøver stærke lokale erhvervskontorer.** Den foreslåede reduktion af erhvervsfremmeudgifterne på kommunalt niveau med 180 mio. kr. i KL og Regeringens seneste fælles forståelse på erhvervsfremmeområdet, er således problematisk, idet den fjerner ressourcer fra de lokale erhvervskontorer, og dermed afskærer virksomheder fra service i kommunerne.

Via deres mangeårige lokale forankring og utallige lange relationer til virksomhederne i kommunen, leverer de lokale erhvervskontorer det ”brændstof” erhvervsfremmesystemet kører på: *tillidsskabelse*. Uden tilliden åbner virksomhederne ikke op for nye input til deres forretningsudvikling, eller indgår i lokale projekter om beskæftigelse, infrastruktur, uddannelse, mv. De mange og lange lokale relationer til erhvervslivet er værdifulde for den lokale udvikling, og det vil være ineffektivt og fordyrende at underkende dem.

4: Håndhævelse af kravet til Erhvervshusenes specialistfunktion

Et effektivt lokalt erhvervsfremmesystem bygger på, at visse specialiserede opgaver varetages tværkommunalt af Erhvervshusene (i dag: Væksthusene). Systemet er afhængigt af, at Erhvervshusene bruger deres ressourcer på at oparbejde en **højt specialiseret service til virksomhederne**, der adskiller sig væsentligt fra den brede generelle problemafløsning og relationsdannelse, der foregår hos de lokale erhvervskontorer. Med en analogi fra sundhedsvæsenet er de lokale erhvervskontorer den praktiserende læge, den naturlige første indgang til systemet. Her foregår en afklarende dialog og screening inden borgeren evt. sendes videre til speciallægen (Erhvervshuset) ved særligt komplicerede behov. Virksomhederne må naturligvis gerne henvende sig direkte til Erhvervshusene, men Erhvervshusene bør *ikke udføre opsøgende virksomhedskontakt*, da dette vil bidrage til en stigning i uvelkomne aktørhenvendelser til virksomhederne (i læge-analogien: ørelægen ringer heller ikke uopfordret og spørger, om man har ondt i ørerne i dag...)

5: Økonomien skal følge opgaven

I tilrettelæggelsen af opgavefordelingen mellem de tværkommunale Erhvervshuse og de lokale

erhvervskontorer, bør man være forsigtig med ikke at skabe et omfattende opgavekatalog for en aktørgruppe uden at honorere aktørerne tilsvarende for varetagelsen. **Effektiviseringsgevinsterne ved en digitalisering af dele af den lokale erhvervsservice er mildt sagt usikre**, hvis man skal tage pejling af omkostningerne og tidsperspektiverne ved andre offentlige IT-projekter. En beskæring af de lokale erhvervsfremmeudgifter på 180 mio. kr. vil derfor nødvendigvis have konsekvenser for det lokale erhvervslivs muligheder for at tilgå erhvervsservice – allerede fra 1. januar 2019!

6: Forsvar af kommunernes frihed til forskellighed som kunder i Erhvervshusene

Med introduktionen af de nye tværkommunale Erhvervshuse er det endnu uvist i hvilken grad, disse får lov til at versionere deres ydelser efter kommunernes individuelle lokale behov. Det må være i kommunernes interesse at insistere på, at Erhvervshusene er leverandører til dem og de lokale erhvervskontorer. En versioneret leverance af højt specialiseret erhvervsservice, afstemt efter den enkelte kommunes særlige styrkepositioner, ambitioner og lokale udfordringer, må derfor være et krav. Standardløsninger har langt mindre værdi.

7: Fastholdelse af strategisk fokus på samarbejde i Erhvervshusenes bestyrelser

For at undgå fremtidig manglende koordination i arbejdsdelingen mellem de tværkommunale Erhvervshuse og de lokale erhvervskontorer – og for at understøtte en eventuel fælles incitament-struktur - bør samarbejdet have et tydeligt fokus på strategisk niveau hos de nye Erhvervshuse. Dette kunne fx udmøntes i form af **en følgegruppe**, bestående af lokale erhvervsserviceleverandører, der kunne sikre bestyrelsen input fra "erhvervsservice-maskinrummet" og forebygge koordinationsproblematikker.